

18. 07. 2023	Probauhaus	Stran/Termin:	178
Naslov:	PLEČNIKOVE NAGRADE	Naklada:	
Avtor:		Površina/Trajanje:	1.531,26
Rubrika/Oddaja:	KRONIKA	Žanr:	POROČILO
Gesla:	MREŽA RUK		



KRONIKA – Plečnikove nagrade 2023





PLEČNIKOVE NAGRADE

Sklad arhitekta Jožeta Plečnika je ob 50. obletnici ustanovitve Sklada in prve podeljene Plečnikove nagrade, slovesno podelil Plečnikove nagrade za leto 2023. Jubilejna podelitev se je odvila v ponedeljek, 22. maja, ob 20. uri, na vrtu Plečnikove hiše, Karunova 4, Ljubljana.

Slavnostni govornik podelitve je bil rektor Univerze v Ljubljani prof. dr. Gregor Majdič, dogodek pa je povezoval Luka Bokšan. Prof. mag. Boštjan Vuga, predsednik upravnega odbora Sklada arhitekta Jožeta Plečnika, je goste in nagrajence pospremil z uvodnim nagovorom:

»Sklad podeljuje nagrade delom, ki povezujejo umetniško imaginacijo s sodobnimi socialnimi, političnimi, ekonomskimi, tehnološkimi in okoljskimi dogajanjmi, in ki dokazujejo, da njihov avtor ni le aktivni ustvarjalec prostora, ampak celotne družbe. Nadaljuje tudi tradicijo širjenja polja delovanja arhitektov. Ustvarjalci delujejo v avtorskih, multidisciplinarnih skupinah, nagrajena so dela, ki predstavljajo ponovno uporabo prostorov, dela, ki sočasna in nedokončna.«

Komisija ima po novem možnost, da najvišje priznanje, Plečnikovo nagrado, podeli katerikoli izmed treh kategorij, arhitekturna realizacija večjega merila, arhitekturna realizacija manjšega merila ali javni prostor. Nagrajuje se velika arhitekturna ideja, ki lahko pripada tudi majhnemu arhitekturnemu projektu, kot se je to zgodilo letos. Pomebno je, da je nagrajena realizacija vizionarska in aplikativna, takšna, ki prispeva k razvoju stroke in razvoju prostorskega potenciala družbe.

Strokovna žirija je v prenovljenih kategorijah nagrad - za arhitekturno realizacijo večjega merila, za arhitekturno realizacijo manjšega merila, za javni prostor, za strokovno publicistiko, za bogatitev prostorske kulture - izbrala eno Plečnikovo nagrado, tri Plečnikove medalje in dve študentski štipendiji.

Na razpis za Plečnikove nagrade je letos prispelo 50 predlogov. Med njimi je bilo 27 realizacij, razvrščenih v kategorije arhitekturne realizacije večjega merila (13), arhitekturne realizacije manjšega merila (12) in realizacije javnega prostora (2). Prejeli so 5 predlogov za strokovno publicistiko, 8 predlogov bogatitve prostorske kulture in 10 predlogov za podelitev štipendije Plečnikovega sklada.

Žirija je iz vsake kategorije soglasno izbrala po eno delo, ki najbolj ustreza poslanstvu in kriterijem Plečnikovih nagrad. Izjema je kategorija strokovne publicistike, kjer je žirija presodila, da med prijavljenimi deli nobeno ne ustreza pričakovanemu formatu, ki se v načelu razlikuje od znanstvenega dela, periodike, monografske ali poljudne publikacije. Žirija v tej kategoriji posledično ni podelila medalje.

1
Foto: Jana Jocif



KRONIKA – Plečnikove nagrade 2023

Prenovljene kategorije
nagrada v letu 2023 so:

PLEČNIKOVE NAGRADE

Plečnikova nagrada in
Plečnikove medalje so
osrednja priznanja za delo
na področjih arhitekture,
urbanizma, krajinske
arhitekture in interierja, ki
predstavlja najkvalitetnejšo
realizacijo, nastalo v
Sloveniji v zadnjih treh
koledarskih letih.
Nagrado se podeljuje av-
torjem tistih del, ki povezu-
jejo umetniško imaginacijo
s sodobnimi socialnimi,
političnimi, ekonomskimi,
tehnološkimi in okoljskimi
dogajanjem, del, ki imajo
kulturno poslanstvo in
izražajo doprinos širši
družbi.
Plečnikova nagrada se
podeljuje od leta 1973,
Plečnikove medalje pa od
leta 1982.

ŠTIPENDIJA
PLEČNIKOVEGA SKLADA

Štipendija se podeljuje
od letošnjega leta naprej,
kot spodbuda magistrici
ali magistru arhitekture,
krajinske arhitekture,
urbanizma ali drugega s
prostorom povezanega
študija na začetku nje-
gove poklicne poti in se
podeljuje kot priznanje za
študijsko in obštudijsko
delo dobitnika.

Letošnja komisija je
priznanja podelila v
naslednjem sestavu:

Aljoša Dekleva (preds-
ednik),
Matej Kučina,
Meta Kutin,
Anja Planišček,
Špela Spanžel



Plečnikova nagrada

arhitekturna realizacija manjšega merila

Odprta knjižnica v ljubljanski osnovni šoli Vič
Arhitektura: Matjaž Bolčina, Ernest Milčinič in
Jan Žonta

»Žirija prepoznava visoko kakovost pri snovanju,
izvedbi in vplivu na uporabnika Odprte knjižnice.
Projekt sodi med arhitekturne realizacije manjšega
merila, tudi v kompleksu celotne šolske stavbe
predstavlja le njen manjši del, vendar bistveno
prerašča svoje fizično merilo in dokazuje, da tudi
manjše arhitekturne naloge lahko segajo onkraj zgolj
tehniških in funkcionalnih vprašanj ter uspešno na-
slavljajo socialne, čustvene in kulturne vidike. Še več,
Odprta knjižnica dokazuje potencial manjših ureditev
za vzpostavljanje prostorov, ki povezujejo različne
rabe in pomene, s tem pa ustvarjajo novo identiteto
prostora za potrebe njegovih uporabnikov.«

Lokacija: Abramova 26, 1000 Ljubljana
Leto: 2022
Bruto površina: 85 m²
Naročnik: Mestna občina Ljubljana
Višina investicije: 120.000,00 EUR brez ddv
Vrsta naročila: Neposredno naročilo



Plečnikova medalja
arhitekturna realizacija večjega merila

Vrtec Kočevje, enota Čebelica

Arhitektura: Jure Hrovat, Ana Kreč in Katja
Paternoster
Krajinska arhitektura: Darja Matjašec, Nejc
Florjanc in Katja Mali

»Nova stavba Vrtca Kočevje utrjuje moč in ustvar-
jalnost slovenske arhitekturne stroke na področju
gradnje vzgojno-izobraževalnih objektov. Projektanti
se ob gradnji javnih vrtcev običajno soočajo z ome-
jenimi sredstvi, mnogimi prepodrobnimi predpisi
in rigidnostjo pravilnikov, kar lahko pogosto vodi v
omejevanje kreativnosti in interpretacije standardnih
arhitekturnih rešitev. Sveže preiščljena zasnova in
natančnost izvedbe lesenega Vrtca Kočevje sta zato
nadvse dobrodošli.«

Lokacija: Ljubljanska cesta 24, 1330 Kočevje
Leto: 2022
Bruto površina: 5.025 m²
Naročnik: Občina Kočevje
Višina investicije: 7.070.000 EUR brez DDV
Vrsta naročila: Natečaj



**Plečnikova medalja
javni prostor**

Projekt »Krater, tipologija mestne divjine«

Multidisciplinarni kolektiv Krater: Gaja Mežnarić Osle, Andrej Koruza, Danica Sretenović, Rok Oblak, Primož Turnšek, Sebastjan Kovač, Anamari Hrup, Eva Jera Hanžek, Amadeja Smrekar, Altan Jurca Avci in društvo Prostorož

»Krater ni tipičen odprt javni prostor, saj ga še danes obdaja gradbiščna ograja. Javno se tu ustvarja predvsem skozi programe, ki povezujejo različne generacije in skupine ljudi: od izobraževanj o urbanih ekosistemi za šolarje, delavnic materialov in izdelkov iz sonaravnih materialov, do strokovnih dogodkov in konferenc. Krater ni park niti vrt – še najmanj je gradbišče. Je aktivni skupnostni prostor v trenutni točki preobrazbe mestnega potenciala. Njegova moč je v preizpraševanju zatečenih mehanizmov za razvoj družbenoodgovornega mesta. Je prototip modela za regeneriranje ekosistemov urbanih ruševin in ustvarjanja novih skupnosti v bodočih strategijah razvoja urbanega prostora. Je prelomnica, ki pušča neizbrisne sledi.«

Lokacija: Bežigrad, Ljubljana
Leto: 1994-2020
Bruto površina: 4 000 m² / 18 000 m²
Naročnik: samonikla kreativna skupnost v sodelovanju z RLJK, PINA in Društvom Trajna / upravnik zemljišča Ministrstvo za pravosodje
Višina investicije: 80.000 EUR + prostovoljno delo + sofinanciranje CZK, MK, MOL, UIA
Vrsta naročila: avtonomna pobuda za pilotni laboratorij



**Plečnikova medalja
za bogatitev prostorske kulture**

**Projekt »Skupno v skupnosti: sedemdeset let
zadružnih domov kot družbene infrastrukture«**

Avtorji in kuratorji paviljona, raziskovalnega projekta, razstave ter knjige: Blaž Babnik Romaniuk, Martina Malešič, Rastko Pečar, Asta Vrečko, Anja Delbello, Aljaž Vesel, Nuša Jurkovič, Samo Kralj, Vid Hajnšek in Jana Jocif

/»Široko zastavljeni projekt je rezultate terenske raziskave predstavil z razstavno postavitvijo na 17. mednarodni arhitekturni razstavi v Benetkah, trajno vrednost dela pa nosita obširna, didaktična in likovno dovršena publikacija ter dokumentarni film. Projekt zaradi zavzetosti avtorjev še dolgo po zaprtju razstave odmeva skozi predstavitve in dogodke. Opozorjanje na pomen skupnostnih prostorov, ki imajo moč povezovati, dejstvo, da se javni prostor vzpostavlja skozi skupnost, ima toliko večjo težo, ker je izgradnja javnega prostora, v katerem se skupnosti lahko razvijajo, vse manj samoumevna. Današnje družbene okoliščine stroko kličejo k čim večji zavzetosti pri prizadevanju za ohranjanje obstoječega in k vzpostavljanju novega javnega prostora.«/

Leto: 2021
Naročnik: Muzej za arhitekturo in oblikovanje (MAO) ob podpori Ministrstva za kulturo, zanj Matevž Čelik (komisar) in Nikola Pongrac (asistent komisarja)



KRONIKA – Plečnikove nagrade 2023



Štipendija Plečnikovega sklada

Magistrska naloga »Idejne presnove ekonomsko/zakonodajnega prostora in zasnova potemkinovega mesta na mestu ljubljana.«

Avtor: Sebastjan Cvelbar

»Z razumevanjem ekonomije, mestne politike in arhitekture, ki neposredno vplivajo na razvoj mesta, je nastala nenavadna, vendar čudovita naloga Sebastjana Cvelbarja. Na testnem polju nekdanje bencinske črpalke ob križišču Samove in Dunajske ceste v Ljubljani predlaga nenavadno, nenehno spreminjajočo se strukturo, ki jo sestavlja več med seboj povezanih scenarijev z neobičajnimi, pripovednimi imeni, ki jih duhovito in likovno prepričljivo poveže v kompleksno celoto. Vodilo projekta je predlog krožne ekonomije rabljenih gradbenih materialov, iz katerih se gradi začasna struktura, ki se prilagaja tako tipu gradbenega materiala, ki je na voljo, kot letnim časom, potrebam uporabnikov ali mesta ter izbiri gradbenega materiala. Struktura je obenem materialna banka, ki skozi čas spreminja obliko, namembnost in velikost začasno ustvarjenega javnega prostora.«

Leto: 2023
Mentor: prof. dr. Aleš Vodopivec



Štipendija Plečnikovega sklada

Magistrska naloga »Ali lahko gradimo drugače? Idejna zasnova tovarne konopljinega betona v Šmatevžu pri Gomilskem.«

Avtor: Lenart Piano

»Magistrsko delo Lenarta Piana presega zgolj arhitekturni načrt. Bolj podobno je poslovnemu načrtu zagonskega podjetja: poleg arhitekturnega projekta namreč predlaga drzen poslovni model, ki ga razvija v realističnem kontekstu na določeni lokaciji z zelo dovršenim opisom industrijske proizvodnje izvirnega gradbenega produkta. Naloga je realna, življenjska, aktualna in kompleksna obenem. Proizvodnja zidakov iz konopljinega betona je detajlno razvita in prikazana v aplikaciji lastne tovarne. Projekt enakovredno obravnava arhitekturo, industrijsko proizvodnjo, delovne procese, ekonomiko in raziskavo trga, kulturno dediščino, krajino, podeželje in ekologijo z recikliranjem.«

Leto: 2022
Mentor: prof. mag. Tomaž Krušec, somentor asist. Miha Munda